

درس‌هایی از سوره کهف

تألیف: عبدالجبار غواصی

www.ketab.ir

شیراز
انتشارات ایلاف

سرشناسه	: غواصی، عبدالجبار، ۱۳۵۳ -
عنوان و نام پدیدآور	: درس‌هایی از سوره کهف/ تالیف عبدالجبار غواصی.
مشخصات نشر	: شیراز: ایلاف، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۸۸ ص. ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک	: 978-964-198-161-9
وضعیت فهرست نویسی	: فیفا
دداشت	: کتابنامه.
ه.ع	: تفاسیر (سوره کهف)
رده بندی کتب	: ۱۳۹۶ غ ۴۵/۴۵/۲۰۲ BP1
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۱۸
شماره کتابخانه ملی	: ۴۷۳۵۹۹۰

انتشارات ایلاف

شیراز، خیابان فردوسی، نبش کوچه ۱۲، ساختمان شماره ۱۹، طبقه همکف، ان. ۱۷-۳۳۳۴-۰۷۱

نام کتاب: درس‌هایی از سوره کهف
تألیف: عبدالجبار غواصی
ویراستار: مجید احمدی
ناشر: ایلاف

طرح جلد: ثوبان احمدی
نوبت چاپ: اول
شمارگان: ۲۰۰۰
چاپ و صحافی: دنیا

ISBN: 978-964-198-161-9

شابک ۹-۱۶۱-۱۹۸-۹۶۴-۹۷۸

قیمت: ۵۰۰۰ تومان

فهرست

۷.....	پیش گفتار.....
۱۱.....	فضایات سرره کهف.....
۱۲.....	مفاهیم سوره کهف:.....
۱۶.....	تناسبات بین آیات آغازین و پایانی سوره کهف:.....
۱۹.....	تناسب و ارتباط بین آیات پایانی سوره اِسرائ و آیات آغازین سوره کهف:.....
۲۲.....	تناسب بین آیات پایانی سوره کهف و آیات آغازین سوره مریم:.....
۲۳.....	موارد نادر در تناسب بین سوره کهف و سوره مریم:.....
۲۴.....	دعا در سوره کهف:.....
۲۸.....	ضرب المثل در سوره کهف:.....
۳۰.....	شخصیت‌های مشهور و مثبت در سوره کهف:.....
۳۱.....	چند نکته از سوره کهف:.....
۳۴.....	ظرافت‌هایی از سوره کهف:.....
۴۱.....	درس‌هایی از سوره کهف:.....
۴۲.....	پیام کلمه (حمد).....
۴۵.....	پیام کلمه (عبد).....
۴۵.....	کلمه (اجر).....
۴۶.....	جمله (أحسن عملاً).....
۸۴.....	خلاصه سوره کهف.....
۸۵.....	معانی لغات:.....
۸۸.....	منابع و مأخذ.....

پیش گفتار

از آن جایی که سعادت و خوشبختی انسان در گرو تلاوت، فهم و عمل به قرآن است خداوند به تدبّر در قرآن و عمل به آن امر فرموده است:

﴿أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا﴾ النساء: ۸۲

«آیا در [معانی] قرآن نمی‌اندیشند؟ اگر از جانب غیر خدا بود قطعاً در آن اختلاف بسیاری می‌یافتند»

و همین طور به تدبّر و عمل با آن تشویق فرموده است:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلِلَّهِ دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ وَعَلَّمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَاءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ﴾ الأنفال: ۲۴

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید، چون خدا و پیغمبر شما را به چیزی فرا خواندند که به شما حیات می‌بخشد، آنان را اجابت کنید و بدانید که خدا میان آدمی و دلش حایل می‌گردد، و هم در نزد او محشور خواهید شد» و کسانی را که از تدبّر در قرآن متأثر شدند مدح و ستایش فرموده است:

﴿اللَّهُ نَزَلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُتَشَبِهًا مَثَانِي تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ﴾ الزمر: ۲۳

«خدا زیباترین سخن را [به صورت] کتابی متشابه، متضمن وعده و وعید، نازل کرده است. آنان که از پروردگارشان می‌هراسند، پوست بدنشان از آن به لرزه می‌افتد، سپس پوستشان و دلشان به یاد خدا نرم می‌گردد. این است هدایت خدا، هر که را بخواهد، به آن راه نماید، و هر که را خدا گمراه کند او را راهبری نیست.»

عدم تلاوت و تدبّر در قرآن و اعراض از آن را ظلم و ستم نامیده است:

﴿وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ ۖ جَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا ۖ وَإِنْ تَسْأَلْهُمْ عَنْ الْمُدَىٰ فَلَنْ يَهْتَدُوا ۖ إِذَا أَبَدًا﴾ الكهف: ۵۷

«و کیست ستمکارتر از آن کس که به آیات پروردگارش پند داده شده، و از آن روی برتافته، و دستاوردها پیش از خدا را فراموش کرده است؟ ما بر دل‌های آنان پوشش‌هایی قرار دادیم تا آن را دریابند و در گوش‌هایشان سنگینی [نهادیم]. و اگر آن‌ها را به‌سوی هدایت فراخوانی باز هرگز به راه نخواهند آمد.»

لذا نباید تنها به تلاوت قرآن بسنده کرد بلکه باید قرآن را فهم کرد و به آن عمل نمود و منهج سلف صالح در تعامل با قرآن این گونه بوده است که در ادامه، مطالبی را در این زمینه یاد خواهد شد.

الف) ابن مسعود: در هنگام تلاوت قرآن هدف ما این است که به پایان رسانیدن آن نباشد بلکه باید با تدبّر قرآن را تلاوت کرد.^۱

ب) ابی جمره الضبعی: به ابن عباس گفتم: من در سه روز کل قرآن را قراءت می‌کنم. فرمودند: اما من از این که یک سوره را در یک شب تلاوت کنم و در آن تدبّر نمایم بیش‌تر دوست دارم.^۲

^۱. أخلاق حملة القرآن، ص ۱۹

^۲. فضائل القرآن، ابی عبید، ص ۷۴

ج) امام زرکشی: کسی که قرآن را با تدبیر تلاوت نکند از آن نیز لذت نخواهد برد.

از آن جایی که انسان روزانه درگیر مسایل مختلفی است و سوره کهف به این مسایل پرداخته و راه برون‌رفت از آن‌ها را نیز نشان داده است، مانند فتنه‌های دین، دنیا، علم و قدرت، بدین منظور بنده به تألیف این کتاب که شامل درس‌هایی از این سوره و مسایل پیرامون آن است اقدام نموده‌ام، باشد که مفید واقع گردد.

بر خود لازم می‌بینم که از برادر ارجمندم آقای عبدالصمد جاوید که در کار ویرایش با من همکاری کردند و نیز از آقای عادل دشتی و دخترانم فاطمه و فرشته که در حرفه‌چینی کتاب مرا یاری دادند و نیز مدیریت محترم انتشارات ایلات، آقای محمد احمدی که کار ویرایش نهایی، چاپ و نشر آن را پذیرا شدند صمیمانه تشکر نمایم.

عبدالجبار غواصی

۱۳۹۶/۰۲/۰۷

Email: ghawasi53@gmail.com